

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

14 вересня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Скиба В.В., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Краютієне І., д-р філософії.

Мамедова К.Х., д-р філософії.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Василенко О.І., д-р філософії.

Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14 вересня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 108 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

2. Bertram C.A., Garner M.M., Reavill D., Klopfleisch R., Kiupel M. Giant Cell Sarcomas in Domestic Rabbits (*Oryctolagus cuniculus*). Vet Pathol. 2020 Jul;57.(4): 490-496. doi:10.1177/0300985820921814. Epub 2020 Apr 29. PMID: 32347189.

3. Xu, M., Wang, F., Li, G. et al. MED12 exerts an emerging role in actin-mediated cytokinesis via LIMK2/cofilin pathway in NSCLC. Mol Cancer 18, 93 (2019). doi:[10.1186/s12943-019-1020-4](https://doi.org/10.1186/s12943-019-1020-4)

4. de Cecco B.S., Argenta F.F., Bianchi R.M., De Lorenzo C., Wronski J.G., Bandinelli M.B., da Costa F.V., Driemeier D., Pavarini S.P., Sonne L. Feline giant-cell pleomorphic sarcoma: cytologic, histologic and immunohistochemical characterization. J Feline Med Surg. 2021 Aug; 23 (8): 738-744. doi:10.1177/1098612X20972667. Epub 2020 Nov 18. PMID: 33206030; PMCID: PMC10812185.

УДК: 636.09:17.022.1:614.25

КОЗІЙ В.І., д-р вет. наук, **ПОРОШИНСЬКА О.А.**, канд. вет. наук, **ШМАЮН С.С.**, канд. вет. наук, **ЛУК'ЯНЕНКО К.Є.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ПОТРЕБИ, ІНТЕРЕСИ ТА ЕМОЦІЇ ТВАРИН ЯК ФІЗІОЛОГІЧНА ОСНОВА СУЧАСНОЇ БІОЕТИКИ

У роботі запропоновано фізіологічно обґрунтований підхід до розуміння взаємозв'язку потреб, інтересів та емоцій тварин у контексті сучасної біоетики. Сформовано авторську модель «потреби → інтереси → емоції → добробут → біоетичне рішення».

Ключові слова: потреби тварин, інтереси тварин, емоції, добробут тварин, біоетика, ветеринарна медицина.

KOZIY V.I., doctor of veterinary sciences, **POROSHYNKA O.A.**, candidate of veterinary sciences, **SHMAIUN S.S.**, candidate of veterinary sciences, **LUKIANENKO K.Ye.**, assistant
Bila Tserkva National Agrarian University

ANIMAL NEEDS, INTERESTS, AND EMOTIONS AS THE PHYSIOLOGICAL BASIS OF MODERN BIOETHICS

The study proposes a physiologically grounded approach to understanding the relationship between animal needs, interests, and emotions in the context of modern bioethics. An original model, “needs → interests → emotions → welfare → bioethical decision”.

Keywords: animal needs, animal interests, emotions, animal welfare, bioethics, veterinary medicine.

Сучасна біоетика значною мірою ґрунтується на визнанні моральної значущості інтересів тварин, їхньої здатності переживати біль, дискомфорт, страх і страждання. Одним із важливих етапів формування такого підходу стали ідеї Дж. Бентама [1], який запропонував розглядати здатність страждати як принципово важливу ознаку морального статусу живої істоти, а також подальший розвиток концепції інтересів тварин у працях П. Сінгера [2]. Водночас поняття інтересу тварини переважно розглядається у філософсько-етичному контексті, тоді як його зв'язок із фундаментальними фізіологічними потребами та емоційними механізмами поведінки потребує більш чіткого обґрунтування.

Метою роботи було сформулювати фізіологічно обґрунтовану модель взаємозв'язку між потребами, інтересами та емоціями тварин і визначити її значення для сучасного біоетичного аналізу.

Матеріал і методи роботи. Матеріалом роботи стали сучасні наукові уявлення про фізіологічні потреби, мотивацію та емоції тварин, а також основні положення сучасної біоетики й науки про добробут тварин. У роботі використано методи теоретичного аналізу, порівняння, узагальнення та логічного моделювання. На основі інтеграції фізіологічних і біоетичних підходів сформовано авторську модель взаємозв'язку «потреби → інтереси → емоції → добробут → біоетичне рішення», яка розкриває послідовність формування та біоетичного значення життєво важливих інтересів тварини.

Результати досліджень. Потреби є первинною біологічною основою життєдіяльності

організму. Вони характеризують те, що необхідно тварині для підтримання життя, здоров'я та нормального функціонування. На відміну від конкретних поведінкових реакцій, потреба не залежить від того, чи усвідомлює її тварина та яким саме способом вона проявляється у певний момент. Дефіцит необхідних ресурсів або умов створює стан, що спонукає тварину до усунення цього дефіциту та активує відповідні фізіологічні й поведінкові механізми. *Якщо потреба характеризує те, що необхідне організму, то інтерес відображає біологічне прагнення тварини до реалізації цієї потреби.* Саме через інтерес потреба набуває поведінкової спрямованості. Потреба у воді формує прагнення до її отримання, потреба у безпеці – прагнення уникати небезпеки, соціальні потреби – прагнення підтримувати контакти з іншими особинами. Таким чином, інтерес можна розглядати як функціональну ланку, що поєднує внутрішній стан організму з поведінкою, спрямованою на його оптимізацію.

Особливе місце у цьому процесі належить емоціям. Вони не лише супроводжують реалізацію інтересів, а й беруть участь у регуляції поведінки. Позитивні емоційні стани можуть підкріплювати поведінку, яка сприяє реалізації потреб, тоді як негативні переживання стимулюють уникнення несприятливих умов або пошук способів їх зміни. Таким чином, *емоції є одночасно як біологічним індикатором успішності реалізації інтересів тварини так і внутрішнім мотиваційним механізмом, який спрямовує її поведінку на їх задоволення або уникнення несприятливих станів.* Такий підхід узгоджується із сучасними уявленнями про функціональне значення емоційних систем у регуляції поведінки та адаптації організму [3].

Реалізація життєво важливого інтересу створює умови для виникнення позитивних емоційних станів, пов'язаних із комфортом, безпекою, задоволенням або успішним досягненням біологічно значущого результату. Натомість обмеження можливості реалізації інтересу супроводжується негативними переживаннями. Саме тому біль, страх, дискомфорт або страждання не слід розглядати лише як ізольовані явища, що апіорі визначають моральну значущість тварини. Їх еволюційна роль полягає в уникненні загроз, подоланні перешкод або запобіганні тривалому незадоволенню життєво важливих інтересів.

У цьому контексті особливого значення набуває поняття добробуту тварини. Його доцільно розглядати як характеристику, що відображає *ступінь реалізації її життєво важливих інтересів.* Такий підхід дозволяє поєднати фізіологічні потреби, мотиваційну спрямованість поведінки та емоційний стан тварини в єдиній функціональній системі. Відповідно, оцінювання добробуту не повинно обмежуватися лише визначенням наявності або відсутності захворювання. Воно має також враховувати можливість тварини реалізовувати біологічно значущі інтереси та переживати переважно позитивні або принаймні не виражено негативні емоційні стани [4].

Запропоновану логіку можна подати у вигляді послідовності: *потреба → інтерес → емоції → добробут → біоетичне рішення.*

У цій моделі потреба є біологічною передумовою, інтерес – прагненням до її реалізації, а емоції виконують дві взаємопов'язані функції: відображають успішність реалізації інтересу та одночасно беруть участь у мотивації подальшої поведінки. У результаті тривалої реалізації або обмеження реалізації життєво важливих інтересів формується відповідний стан добробуту. *Таким чином, ступінь реалізації життєво важливих інтересів визначає стан добробуту тварини.* Саме на цьому рівні виникає необхідність біоетичного оцінювання умов утримання, використання або лікування тварини та прийняття професійного рішення.

Практичне значення запропонованого підходу полягає в можливості надати поняттю інтересів тварин більш чітке фізіологічне обґрунтування. Це дозволяє перейти від абстрактного визнання необхідності врахування інтересів тварини до їх послідовного аналізу через визначення її потреб, оцінювання можливості їх реалізації та виявлення емоційних і поведінкових ознак неблагополуччя. Для ветеринарної медицини такий підхід також має превентивне значення, оскільки дає можливість виявляти фактори, що перешкоджають реалізації життєво важливих інтересів тварин, ще до розвитку виражених клінічних порушень.

Потреби становлять біологічну основу життєдіяльності тварини, тоді як інтереси відображають її біологічне прагнення до реалізації цих потреб. Емоції виконують подвійну функцію: є індикатором успішності реалізації інтересів і водночас мотиваційним

механізмом, що спрямовує поведінку тварини. Запропонована послідовність «потреби → інтереси → емоції → добробут → біоетичне рішення» може розглядатися як фізіологічна основа для більш цілісного розуміння інтересів і добробуту тварин та обґрунтування сучасних біоетичних рішень у ветеринарній медицині.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Bentham J. *An Introduction to the Principles of Morals and Legislation*. London: Printed for T. Payne, and Son; 1789.
2. Singer P. *Animal Liberation: A New Ethics for Our Treatment of Animals*. New York: Harper Collins; 1975.
3. Mellor D.J. Animal emotions, behaviour and the promotion of positive welfare states. *New Zealand Veterinary Journal*. 2012. Vol. 60, No. 1. P. 1–8. DOI:10.1080/00480169.2011.619047.
4. Hernández-Ávila I., Morales-Maza A., Rojas-Piloni G., et al. The neurobiology of behavior and its applicability for animal welfare: a review. *Animals*. 2022. Vol. 12, No. 7. Art. 928. DOI:10.3390/ani12070928.

УДК 619:616-073.75:611.95

ІЛЬНИЦЬКИЙ М.Г., д-р вет. наук, **БЕВЗ О.С.**, канд. вет. наук, **СОКОЛЬСЬКИЙ В.П.**, канд. вет. наук, **ДУДКА В.Б.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

АЛГОРИТМІЗАЦІЯ РЕНТГЕНОЛОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПАТОЛОГІЧНИХ ЗМІН ЧЕРЕВНОЇ ПОРОЖНИНИ У ДРІБНИХ ДОМАШНІХ ТВАРИН

Розглянуто проблему систематизації та алгоритмізації результатів оглядової рентгенографії черевної порожнини у дрібних домашніх тварин. Проаналізовано основні принципи оцінювання рентгенанатомії та рентгенологічних характеристик органів черевної порожнини. Обґрунтовано доцільність використання положення та взаємного розташування органів як важливих непрямих рентгенологічних ознак локалізації патологічного процесу. Показано, що зміщення суміжних структур може надавати інформацію щодо ймовірного органа походження абдомінального утворення.

Запропоновано послідовний алгоритмічний підхід до оцінювання оглядових рентгенограм, що передбачає визначення патологічних змін, оцінювання збільшення органів або появи додаткових структур, аналіз напрямку зміщення суміжних органів, встановлення ймовірної локалізації процесу та подальшу диференційну діагностику за безпосередніми рентгенологічними ознаками.

Ключові слова: рентгенографія, черевна порожнина, собака, кішка, рентгенанатомія, алгоритм, диференційна діагностика, локалізація патологічного процесу.

ILNITSKYI M.H., doctor of veterinary sciences, **BEVZ O.S.**, candidate of veterinary sciences, **SOKOLSKYI V.P.**, candidate of veterinary sciences, **DUDKA V.B.**, candidate of veterinary sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

ALGORITHMIZATION OF RADIOLOGICAL DIAGNOSIS OF ABDOMINAL PATHOLOGICAL CHANGES IN SMALL ANIMALS

The study addresses the problem of systematizing and algorithmizing the results of survey radiography of the abdominal cavity in small domestic animals. The basic principles of evaluating abdominal radiographic anatomy and radiographic characteristics of abdominal organs are analyzed. The feasibility of using the position and spatial relationships of organs as important indirect radiographic signs for localizing a pathological process is substantiated. It is demonstrated that displacement of adjacent structures may provide information about the probable organ of origin of an abdominal mass.

A sequential algorithmic approach to the evaluation of survey abdominal radiographs is proposed. The approach includes identification of pathological changes, assessment of organ enlargement or the presence of additional structures, analysis of the direction of displacement of adjacent organs, determination of the probable localization of the pathological process, and subsequent differential diagnosis based on direct radiographic signs.

Keywords: radiography, abdominal cavity, dog, cat, radiographic anatomy, algorithm, differential diagnosis, localization of the pathological process.

Актуальність теми. Алгоритм являє собою систему послідовних дій, виконання яких відповідно до визначених правил дає змогу досягти поставленої мети. Важливою